

Hallituksen esitys perustuu hallitusohjelmaan, jonka mukaan oppivelvollisuuskäytäntöä korotetaan 18 ikävuoteen. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen ja kehittää toisen asteen valmistavia koulutuksia sekä nivelvaiheen ohjausta. Oppivelvollisuuden laajentaminen edellyttää toisen asteen maksuttomuutta. Lempäälän kunta haluaa lausunnossaan kiinnittää huomiota suunnitellun toimeenpanon aikatauluun, oppivelvollisuuden kokonaisvaltaisempaan tarkasteluun, perusopetuksen aikaiseen ja nivelvaiheen tukeen sekä uudistuksen kustannuksiin.

Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021. Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettava laki ja siihen liittyvät muut muutokset ovat tarkoitus saattaa voimaan 1.8.2022. **Lempäälän kunta katsoo, että oppivelvollisuuslain voimaan tulon aikataulu on epärealistinen huomioiden vallitsevat poikkeusolot sekä kuntien toiminnan ja talouden tilanteen.** Mikäli hallitus kuitenkin päättää viedä oppivelvollisuus lain ja siihen liittyvät muut muutokset eduskunnalle, voisi laki tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022.

Lempäälän kunta lausuu lisäksi, että oppivelvollisuuden laajentaminen on koulutuspoliittisesti kannatettava uudistus, jonka lähtökohtana on, että jokainen perusopetuksen päättävä nuori suorittaa vähintään toisen asteen koulutuksen ja tutkinnon ja saavuttaa tosiasialliset valmiudet työelämään tai jatkokoulutukseen. Uudistuksessa on kuitenkin huomioitava myös se, että toimenpiteitä suunnataan edelleen myös oppivelvollisuuden alkuvuosiin ja varhaiseen tukeen. Ne haasteet, joita oppivelvollisuuden suorittamiseen tai toisen asteen keskeytyksiin liittyy, kehittyvät useassa tapauksessa jo varhaisemmassa vaiheessa oppimispolkua. Lempäälän kunta on vahvasti panostanut ennaltaehkäisevään ja oppivelvollisuuden aikaiseen tukeen esimerkiksi joustavan perusopetuksen luokkien ja intensiivisen tuen luokkien muodossa. Intensiivisen tuen luokissa oppivelvollisuuden aikainen tuki toteutuu erityisluokanopettajan ja psykiatrisen sairaanhoitajan työparisuuden myötä. Jotta koulupudokkaiden määrän negatiivista kehitystä voitaisiin paremmin ehkäistä ja taata useammalle myös toisen asteen koulutus, tulisi resursseja suunnata erityisesti varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen tukitoimiin sekä kokonaisvaltaisemmin lapsiperheiden tukemiseen omassa kasvu- ja toimintaympäristössään.

Tärkeää on, että perusopetuksen järjestäjällä on velvollisuus ohjata ja valvoa hakeutumista jatko-opintoihin ja tarjota tähän tarvittaessa tukea. Lempäälässä myös oppilaanohjauksen laatuun ja vaikuttavuuteen panostamisella on merkitystä siten, että kunnassamme on lähtökohtaisesti 100% hakeutuminen perusopetuksen jatko-opintoihin. Lempäälän kunnassa aloitti vuonna 2017 Tampereen seudun ammattiopiston Tredun ja Lempäälän lukion yhteinen toisen asteen Virta-kampus. Tämä opiskelukampus on osaltaan lisännyt lempääläisille nuorille joustavia opiskelumahdollisuuksia ja siirtymiä kampuksen sisällä. Opintojen keskeyttämisten sijaan nuoret vaihtavat koulutusalaan tai oppilaitosta ohjatusti ja saattaen vaihtaen. Systemaattinen jälkiohjaus ja tiedonsiirto edesauttavat oikean opintopolun löytämisessä. Oma merkityksensä on toimivilla opiskeluhuollon palveluilla, joiden avulla tuetaan juuri pudokkaita. Tästä vaikuttavana esimerkkinä Virta-kampuksen

kokoaikainen psykiatrinen sairaanhoitaja lisänä matalan kynnyksen palveluna muun opiskeluhooltohenkilöstön lisäksi.

Esitetyllä uudistuksella on lisäksi merkittäviä kustannusvaikutuksia kunnille. Kuntatalous on kiristynyt merkittävästi viime vuosina. Kuluvan ja tulevien vuosien ennuste on merkittävästi alijäämäinen johtuen koronapandemian negatiivisista talousvaikutuksista erityisesti kuntien verotulojen kehitykseen. Lisäksi kuntia rasittaa väestörakenteen muutoksesta johtuva sosiaali- ja terveystenonien kasvu. Yksin koronapandemian taloutta heikentävien vaikutusten arvioidaan olevan kuntakentälle noin 2 mrd. euroa. Myös valtiontalous on velkaantumassa merkittävästi. Julkisessa taloudessa on pidemmällä aikavälillä kestävyysongelma. Niukkuuden edelleen kasvaessa on entistä tärkeämpää kohdentaa resurssit vaikuttavasti kuntien nykyisten tehtävien turvaamiseksi. Lempäälän kunnan osalta oppivelvollisuuden laajentaminen esityksen mukaan kustantaa pysyvästi 0,6 miljoonaa euroa vuodessa.

Oppivelvollisuuden laajentaminen 18-vuotiaaksi asti tuo automaattisesti opiskelijalle oikeuden perustuslain mukaiseen maksuttomaan opiskeluun. **Onko esitetty oppivelvollisuuden laajentaminen oikea toimenpide ja saavutetaanko tällä muutoksella sille asetetut tavoitteet?** Koulutuksen nykymuotoisen maksullisuuden ja koulutusten keskeytysten välillä ei ole riittävästi todennettua tietoa. Oleellista on se, miten koulutukseen suunnitellut varat kohdennetaan vaikuttavasti ja riittävän varhaisessa vaiheessa koko koulupolun ajan. **Julkisuuteen annettujen uudistuksen toteuttamisen kustannusten realistisuutta ei voi arvioida erityisesti oppimateriaalien sekä ohjauksen ja tuen järjestämisen osalta. Huomioitava on myös se, että uudistuksella ollaan lisäämässä pysyviä lisäkustannuksia kunnille sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjille.** Tämä on merkittävää erityisesti, kun hallituksen esitys pitää sisällään menoeriä, joiden arviot ja laskentatavat ovat vaihdelleet.

LEMPÄÄLÄN KUNNANHALLITUS